

Rapport: Breddningsarbetet

Av Anna Troberg och Henrik Brändén

Bakgrund

För att ge styrelsen en uppfattning om hur debatten om breddning av partiets politik utvecklar sig har vi gjort denna sammanställning ämne för ämne av sakpolitiska ställningstaganden antagna av medlemsmötet, och olika tänkbara förslag till sådana som presenterats i debatten. Vår tanke är inte att dessa tänkbara förslag ska diskuteras i sak under detta möte, utan att denna rapport ska ge ett helikopterperspektiv på den breddningsdebatt som nu förs, kunna ge tankar om var det behöver läggas extra kraft på att utveckla politiken ytterligare och fungera som bakgrund till diskussioner om kring vilka sakområden det kan vara möjligt/intressant att lägga propositioner till medlemsmötet och sikta på att skriva program efter medlemsmötet.

Processen

Efter valet 2010 utkristalliserades i diskussionen i partiet ett tydligt önskemål att partiet skulle bredda sin politik. Styrelsen beslöt hösten 2011 att uppdra åt ledningen att skapa en redaktionsgrupp för arbete med nytt principprogram och kommande sakpolitiska program. Höstmötet 2011 fastställde en ordning för arbetet med sakpolitik där medlemsmöte antar sakpolitik i form av korta, koncisa ställningstaganden, och styrelsen sedan har mandat att från dessa redigera fram sakpolitiska program. I januari 2012 antog styrelsen en [tidsplan för arbetet med sakpolitik](#), där arbetsgruppen under ledningen under våren skulle "dammsuga" debatten i partiet och rapportera till styrelsen, som under sommaren ska diskutera vilka av de förslag som kommit fram man vill införliva i sakpolitiska propositioner till höstmötet 2012. Underlag till sådana ska sedan tas fram till styrelsemöte i september.

Vi förutsätter därför att ett möte hålls senare under sommaren (förslagsvis i augusti), där de förslag som dykt och framgent dyker upp diskuteras mer i detalj.

Denna sammanställning

Denna sammanställning av tänkbara sakpolitiska ställningstaganden har gjorts efter en genomgång av

- det [sakpolitiska dokument](#) Torbjörn Wester gjort, med ambition att sammanställa alla ställningstaganden som gjorts i de olika nationella valmanifesten inför valet 2010,
- den [sammanställning](#) Henrik Brändén gjort av ställningstaganden som återfunnits i de förslag till kommunalpolitiska program som skickades in till styrelsen inför valet 2010
- de sakpolitiska beslut som antagits på [vårmötet](#) 2012
- de sakpolitiska beslut som antagits på tidigare medlemsmöten, och av Emil Isberg sammanställts i den [sakpolitiska loggen](#)
- det inte längre gällande [Principprogram 3.4](#)
- de inlägg som publicerats på [breddningsbloggen](#) tom 2012-05-20, och stora delar av kommentarsfälten till dessa.
- de blogginlägg som fortfarande gått att komma åt, som kom som en reaktion på PLs uppmaning i mitten av 2011 att bombardera henne med sakpolitiska förslag.

Vi har in extenso citerat de sakpolitiska ställningstaganden (utanför principprogram) som antagits av medlemsmöte, och markerat dem med ett +-tecken.

I några centrala politikområden har vi försökt plocka fram några ställningstaganden ur debatt och gamla valmanifest/program, som vi föreställer oss möjligen skulle kunna ingå i partiets politik i dessa områden, och börjat försöka ge dem en vettig formulering. Dessa har försetts med en fyrkant (■) På några ställen har kontroversiella förslag vi inte nödvändigtvis ställer oss bakom lagts till omgivna av snedstreck (/.../) för att markera var vi tror att ett sådant ställningstagande skulle kunna fogas in IFALL det över huvud taget ska göras.

Slutligen finns en stor mängd tidigare ställningstaganden och nya förslag till ställningstaganden i mer oredigerad form som vi antingen inte hunnit, eller inte velat redigera. (#).

Jobb och innovation

+ Företag baserade i Sverige ska få ett lagskydd mot rättsprocesser rörande immaterialrätt - särskilt anpassat för nystartade, enskilda, små och medelstora företag. Lagskyddet ska omfatta rättsprocesser kring alla typer av immaterialrättslig lagstiftning.

- Ekonomisk utveckling, välstånd och nya jobb skapas idag genom kunskap, innovation, design och kreativitet. Detta gynnas av att information och kunskap kan strömma så fritt som möjligt mellan olika aktörer, utan att hämmas av immaterialrättsliga barriärer.
- Avgörande för en fortsatt god ekonomisk utveckling är därför en välutbildad befolkning som i skola och högre utbildning tränats i att tänka fritt, att fördomsfritt kombinera olika element och tankar och att våga testa sina idéer.
- Mer resurser till förutsättningslös forskning, både i områden där ingen eller liten praktisk nytta kan anas, och i områden som teknik och medicin. Slå vakt om forskningens frihet: Mer av pengarna till dem som kommer med nya idéer, och tidigt vill hoppa på nya tåg, och inte bara till dem som följer efter på väl upptrampade stigar.
- En god digital infrastruktur, där bredband är en lika naturlig baservice till fastigheter som vatten och el, det finns fritt wifi överallt där det finns gatubelysning, och ... (nätneutralitet o ngra andra nyckelkrav) (Ska finnas i program, men förslag till sakbeslut under infopolitik/digital infrastruktur)
- Innovationskedjorna behöver ses över och kanske "oljas", så att samhället hjälper till att skapa kontaktytor mellan människor med idéer, entreprenörssjälar, företagare och riskvilligt kapital.
- Då läkemedelsföretagen drar ner sina utgifter för forskning och utveckling måste samhället ta ett ökat ansvar för läkemedelsutveckling, och låta de läkemedel och andra innovationer som kommer fram ur dessa satsningar produceras och vidareutvecklas utan immaterialrättsliga hinder. (Ska med i program, men förslaget ska ligga under immaterialrätt)
- Tillväxt och utveckling i innovativa branscher skapar aktivitet i ekonomin, som ger fler arbetstillfällen även i handel, byggande och restaurang/hotell, och skapar mer resurser som kan ge fler arbeten i vård och omsorg.

- Den snabba tekniska utvecklingen leder inte bara till högre materiellt välstånd, utan också till ökade möjligheter att förverkliga icke-materiella värden: Lönearbetets roll kan förväntas minska i människornas liv, och samhället måste förbereda sig och anpassa sina system inför en situation med minskad arbetstid och arbetsdelning /medborgarlön/.
- Samhällets strukturer måste anpassas efter allt större värden och allt mer av samhällenas välfärd skapas av människors frivilliga, oavlönade samarbeten i civilsamhälle/folkrörelser/svärmar (som bland annat ger oss organiserade fritidsaktiviteter, översättningar av nya filmer och fantastiska fria uppslagsverk på nätet).

- I tider av hög arbetslöshet satsas särskilt på utbildning och kompetensutveckling: Arbetsgivare som vidareutbildar/fortbildar sina anställda med bibehållen lön ges stöd att anställa vikarier. Designas inte bara för kunskapsintensiva, kreativa branscher utan så att ICA-kassörskan kan ges möjlighet att lära sig till kallsänkka, att hemtjänstpersonal lär sig om nya rön kring hur man kan motverka demens med kulturaktiviteter etc. (Skärp till formulering!)
- Arbetslösa utan avslutad utbildning ges möjlighet att läsa in gymnasium med ordentligt försörjningsstöd. Arbetslösa med utbildning och/eller yrkeserfarenhet ges ökad möjlighet till kvalificerad vidareutbildning och omskolning.

- Skydda och stärk rätten att avslöja missförhållanden på arbetsplatsen utan risk för repressalier och undersökningar om vem som lämnat ut information. Samma skydd på privata som offentliga arbetsplatser.
- Ingen övervakning av anställdas privata elektroniska kommunikation ens om den sker

över arbetsgivarens datorer eller uppkopplingar. (Ska arbetsgivaren däremot få begränsa vilka program, tjänster eller delar av internet man ska ha tillgång till på arbetsplatsen?)

■ Tillgång till internet på raster på arbetsplatsen ska vara lika självklart som tidigare tillgång till telefon.

■ Krafttag mot utfrysning, trakasserier och mobbing på arbetsplatser – både afk och elektroniskt.

■ Papperslösas möjligheter att hävda sina rättigheter mot arbetsgivare måste öka. /Stöd till fackföreningars arbete för att hävda papperslösas rätt till avtalsenlig lön./

■ Samma chanser att få ett jobb utifrån sina meriter oavsett klangen på ens namn, färgnyans på huden, ifall man har en lätt brytning när man talar svenska, eller huruvida man väljer att täcka håret med en oljig keps eller en svart sjal.

■ Killar som börjar jobba på dagis och tjejer som får jobb på brandstationer ska känna sig välkomna, och inte mötas av kommentarer, jargonger, miljöer och strukturer som utestänger eller alierar dem på grund av sitt kön.

■ Alla anställda ska behandlas lika och lika respektfullt av både arbetsgivare och arbetskamrater. Lika lön för lika krävande och ansvarsfyllda arbeten med samma utbildning. Detta oavsett alla irrelevanta egenskaper i stil med kön, hudfärg, ursprung, sexuell läggning och skostorlek.

Om vi vill vara ett parti för kunskapsarbetare och vinna framtidsjobsdebatter det med de gamla partierna måste vi fundera ut detaljerna kring vad som krävs för att skapa ett bra klimat för innovation och företagande inom branscher som just nu förlitar sig på IP för att driva FoU.

Något som är intressant i pirat tänkande är våra idéer om deprofessionaliseringen av kunskapsarbete. Vi vill inte nödvändigtvis vara bra för encyklopedister, artister och författare. Vi vill att alla ska få skriva uppslagsverk, göra musik och skriva böcker. Ser man något man tycker verkar skoj så svärmar man helt enkelt över det tillsammans med andra som tycker det är skoj tills det har blivit en ny youtube-video eller världens bästa uppslagsverk av det. Detta ökar både folks personliga frihet och den totala samhällsliga nyttan. Något jag tycker vore intressant är om vi kunde få till samma deprofessionalisering av ingenjörsarbete.

Öppen källkod har möjliggjort en sådan demokratisering av mjukvaruutvecklingen. Vilka regelmässiga förändringar vore nödvändiga för att få till stånd samma typ av systemskifte inom telefoni? Inom farma? Inom vård och omsorg? Och hur kan vi styra om det svenska samhället så att vi maximerar nyttan av sådana förändringar? Det är inom dessa frågor jag tror att en pirat arbetsmarknadspolitik kan ligga.

Jag tycker att "fildelningsjobb" vore bättre än "lila jobb". För det är samma starka internet-entreprenörsanda som ligger bakom den starka svenska piratkulturen online, som ligger bakom möjligheterna vad gäller kunskapsintensiva jobb. Plus att det sticker ut lite mer att betona detta, genom att kalla det för "fildelningsjobb".

Vård och omsorg

- + Alla i Sverige ska ha tillgång till en högkvalitativ vård, oavsett om man bor i glesbygd eller storstad.
- + En god tillgänglighet och valfrihet bland en mångfald av vårdgivare

- + Det måste säkerställas att hälso- och sjukvården är kunskapsbaserad och att fördomar och vidskepelser bekämpas.
- + Ny forskning och vetenskaplig konsensus ständigt ska beaktas inom all verksamhet för att systematiskt förbättra hälso- och sjukvården.
- + Kunskap och erfarenheter tillvaratas inom all verksamhet för att systematiskt förbättra hälso- och sjukvården

- + Hälso- och sjukvårdens olika aktörers resultat ska följas upp på ett öppet och jämförbart sätt genom öppna och tillgängliga system.
- + Utvärderingar och jämförelser av behandlingsmetoder (såsom sådana som nu görs av SBU) ska göras lätt tillgängliga för medborgarna.

- + Vårdtagarna ska ges möjlighet till delaktighet och självbestämmande.
- + Tillgången till patientjournaler blir spärriad så att bara den som vårdar en patient har tillgång till dennes journal
- + Alla ska ges möjlighet att komma åt och titta på sin egen sjukjournal hemifrån via internet.
- + Personliga vårddata ska vara tillgängliga för vårdtagaren på dennes premisser.
- + Vårdgivare inte får neka införandet av avvikande meningar och tilläggsanteckningar om oriktiga uppgifter i en patientjournal.
- + Patienter ska själva ha möjlighet att i journalen komplettera uppgifter och kommentera behandling

- + Sverige behöver ett rikstäckande journalsystem som tillgodoser både den medicinska patientsäkerheten och patientens personliga integritet.

- + Elever ska fortlöpande kallas till psykoterapeut, kurator, psykolog eller liknande under grundskoletiden.
- + Ökad närvaro av kuratorer, psykologer och psykoterapeuter i grundskolorna samt att dessa skall fortbildas kontinuerligt.
- + Psykoterapeuter, kuratorer, psykologer, skolsköterskor och liknande yrkesgrupper i grund- och gymnasieskolan, ska få obligatorisk utbildning i HBTQ-frågor.

- + Det ska underlättas för undersköterskor och sjuksköterskor att fortbilda sig till läkare och specialistläkare.

- + Öka mängden öppna systemlösningar, öppen källkod och patentfria lösningar inom vården varje år med målet att öppenheten skapar utrymme för fler oberoende leverantörer av vårdteknik, medicin och IT.
- + Öka mängden öppna systemlösningar, öppen källkod och patentfria lösningar inom apoteken varje år med målet att öppenheten skapar utrymme för fler oberoende leverantörer av medicin och IT.

- Lika rätt till sjukvård för alla som vistas i landet – med eller utan papper, med eller utan uppehållstillstånd.
- Staten tar ett ökat ansvar för att medborgarna ska ha bekväm och fri tillgång till kvalificerad information på olika nivåer om medicinska frågor, hälsa, sjukdomar, diagnoser

och behandlingar.

- Myndigheter och läkarutbildningar förbereder och stödjer en förändrad läkarroll, där läkaren i ökad utsträckning blir en samtalspartner, som kan hjälpa patienter att förstå och värdera den information patienten hittat på olika håll.
- Svensk sjukvård ska aktivt börja använda de nya metoder som nu växer fram att förebygga sjukdomar genom att utnyttja kunskaper om samband mellan livsstil, miljö och ärftliga faktorer till personaliserad hälsovård, med målet att alla ska få just de kostråd, regelbundna undersökningar eller förebyggande medicineringar som är relevanta för just dem. Till detta ska läggas till tanken om att med moderna metoder följa patienter i realtid för att snabbt kunna justera råd och behandlingar.
- Offentligt finansierad utveckling och testning av läkemedel prioriterad efter medicinska behov gör inte bara medicinpatent onödiga: Det gör det möjligt för människor fattiga människor i fattiga länder att få glädje av de nya läkemedlen, och det leder till fler läkemedel som svarar mot viktiga behov snarare än att ge stora försäljningsvolymerna (t ex nya sista linjens antibiotika, och läkemedel som botar sjukdomar med en kort behandling.)
- Prover spelar en viktig roll för förebyggande och vårdande arbete, och biobanker har stor betydelse för den forskning, som kan ge nya behandlingar och läkemedel. Det är därför oerhört viktigt att medborgarna kan ha orubbad tilltro till att prover och biobanker bara används till de syften som angavs när proverna togs, och att utlovad anonymitet bevaras. Kriminalisera försök att identifiera personer bakom anonymiserat material i biobanker och databaser. Biobanklagens löften om anonymitet ska gå före andra lagar, som rättegångsbalkens rättigheter för åklagare att samla in bevismaterial. PKU-registret ska bara användas för den forskning givare gett samtycke till. Löften om sekretess och anonymitet i forskning ska gå före offentlighetsprincipen (Skärp formulering)
- Det är viktigt att vi inte låter den nya tekniken skapa djupa klyftor i samhället mellan dem som vuxit upp med den, och dem för vilka den är en ny bekantskap. I dag står många äldre utanför stora delar av det politiska samtalet, för att de ännu inte gjort sig hemmastadda med den nya tekniken. Det innebär också att enkel kommunikation med myndigheter försvåras.
- Samhället stödjer utveckling och tillhandahållande av utrustning som ger äldre och funktionshindrade tillgång till den digitala världens möjligheter att knyta kontakter, uppleva och utöva kultur, samla information och skaffa sig kunskap.
- Mänsklig närvaro ska inte ersättas av videokameror i vård och omsorg.
- Samma regler hos privata som offentliga vårdgivare till skydd för dem som slår larm om missförhållanden!

Se till att gamla, sjuka och funktionshindrade får möjligheter till mänsklig samvaro, god tillgång till grönområden och natur och möjligheter att uppleva och utöva kultur. Motiveras både av att vården o omsorgen ska vara människovärdig, och för de goda rent medicinska effekterna det har på demensutveckling, rehab etc.

Sluta straffa missbrukare och gör det möjligt för alla som behöver och önskar kvalificerad vård mot missbruk att få det.

Mer fortbildning för högre kompetens bland dem som gör arbetet på golvet med hemtjänst och äldreomsorg?

Integritet är sällan så viktigt som när man av olika anledningar är i behov av olika former av vård och omsorg. Därför är det viktigt att både människan och information om hennes olika problem och behov behandlas med den största respekt.

Utnyttja IT intelligentare för bättre samordning av vård mellan kommun, landsting och olika instanser inom dessa.

Den nya kommunikationstekniken bör användas för att förbättra direktkontakten mellan patient och vårdnadsgivare.

demokratisera nyttjande av teknik och verktyg (tex artificiell intelligens) för analys och tolkning av data och information

Vårdens kunskap om en individs eller patients situation kan etableras genom att observera information och trender i realtid. Detta realtidsdataflöde kombineras med betydligt mindre frekvent uppdaterad information i relaterade system och register. Genom att applicera prediktiv analys för att karakterisera mönster i den samlade informationsmängden kan hälsosituationen eller sjukdomsutvecklingen följas med betydande upplösning som bättre beskriver förutsättningar för anpassad behandling.

undvika att verktyg och metoder enbart hamnar i händerna på stora aktörer och mäktiga institutioner.

öka tillgängligheten till prekliniska och kliniska forskningsresultat

alla resultat måste publiceras, positiva och negativa

all hälsorelaterad information som ligger till grund för beslut, rekommendationer och för reklam måste vara evidensbaserad

lyfta frågan om vårdskador inom vården. Det smartaste sättet för att minska vårdkostnader identifierar [Thomas Kirkhorn](#) som att rikta in sig på att förebygga vårdskador. Föreslagits att ökad användning av teknik, personalisering osv (se ovan) kan bidra till detta.

Och det går att säkerställa den medicinska patientsäkerheten genom att bygga ett nationellt journalsystem där alla journaler lagras krypterat. Låt alla vårdinrättningar få möjlighet att använda systemet, så att rätt vård kan ges så snabbt som möjligt oavsett var en person råkar insjukna.

För att säkerställa patientens integritetssäkerhet går det att kräva två nycklar för att öppna en journal – patientens personliga nyckel och vårdnadsgivarens. Patienten ska också ges möjlighet att välja vilka delar av journalen som vårdnadsgivaren ska få se. På så sätt får patienten full kontroll över vem som får tillgång till informationen i journalen och när detta får ske. Det är till exempel inte nödvändigt att dela med sig av journalanteckningar om gynekologbesök när man söker hjälp för en bruten fot.

Om en patient kommer in akut och är oförmögen att använda sin personliga nyckel ska journalen kunna öppnas genom att två vårdnadsgivare använder sina nycklar. Vid varje sådan akutöppning av journalen ska information om vem som öppnat journalen och varför lagras och finnas åtkomlig så att patienten ska kunna ta del av den vid ett senare tillfälle.

Jag tror på en annan variant av tvånyckelsystem: En patientnyckel. Den används i vanliga fall. En "master key". Den används om: Patienten skriver under att det är OK (dvs patienten har slarvat bort sin nyckel). Eller Patienten av någon anledning inte kan ge sin nyckel och läget är akut. Om master key används så skall automatiskt, utan undantag, en utredning göras om det var motiverat. Jag pratar inte om en stor utredning, oftast så blir det bara ett snabbt "Japp, patienten var medvetlös och läckte blod som ett såll. Vi behövde blodgrupp omgående. Det var motiverat."

Rikstäckande journalsystem som både tillgodoser medicinsk patientsäkerhet och personlig integritet: För att öppna journalen krävs både vårdgivares och patients nyckel, eller om patienten är oförmögen att använda denna, två vårdgivares nyckel, då det ska antecknas vilka som öppnat journalen, och varför, så att patienten senare kan se detta. Patient ska också kunna välja bort vissa delar av journalen för en viss vårdgivare.

Vad det gäller journalsystemet, så har jag egentligen bara tre önskemål: Det ska vara rikstäckande. Patienten ska ha en egen nyckel. Information om varje "akutöppning" av journalen måste sparas, utredas och patienten måste få information om öppningen.

Utbildning

+ Införandet av kritiskt tänkande som en röd tråd genom grund- och gymnasieskolans kurser samtliga år.

+ Lärare fortbildas i undervisning om kritiskt tänkande.

+ donationer till öppna samhällsnyttiga kunskapsaggregerande initiativ på kommunal, nationell och internationell nivå.

■ I en snabbt föränderlig värld är skolans viktigaste uppgift att lära elever hitta, tolka, analysera och värdera information, och ge dem de grunder och referensramar som behövs för att kunna förädla informationen till kunskap och förståelse och att dra slutsatser från denna.

■ Skolan måste förbereda alla elever att orientera sig och agera i den informations- och kunskapsväv som idag förenar skolan med samhället utanför.

■ Skolan ska använda arbetsformer som stimulerar elevernas kreativitet, samarbetsförmåga och initiativförmåga. Elever måste tränas i att analysera informationsflöden, se mönster och kritiskt förhålla sig till olika källor och påståenden.

■ Endast ett livslångt lärande ger alla möjlighet att låta sina kunskaper och förmågor utvecklas i takt med omvärlden.

■ Återställ högskolekompetens på praktiska linjer.

■ Alla elever på alla stadier i skolan ska ha fri tillgång till såväl datorer med ofiltrerad internetuppkoppling som papper, skrivmaterial och väl sorterade bibliotek med pappersböcker.

■ År 2025 ska alla läromedel i skolan vara fria och öppna, liksom basläromedlen på alla universitets- och högskolekurser.

■ När betydelsen av ekonomisk upphovsrätt minskar måste det offentligt finansierade skolsystemet ta ansvar för att lämpliga lärare ska kunna använda arbetstid till att producera läromedel och undervisningsmaterial av hög kvalitet som fritt kan användas och vidareutvecklas i hela utbildningssystemet. Andra kollaborativa insatser för att producera material som används av skolorna ska få samhällets stöd.

■ Även läromedel som det offentligt finansierade skolsystemet beställer eller köper in ska ha öppna licenser, så att det kan bearbetas och vidareutvecklas av de lärare som använder materialet, och enkelt och kostnadsfritt göras tillgängligt elektroniskt för alla lärare, elever och andra intresserade.

■ Föreläsningar och andra liknande undervisningsmoment filmas och görs tillgängliga för alla intresserade.

■ Modern informationsteknik öppnar helt nya möjligheter att föra in omvärlden i den dagliga undervisningen och etablera samarbeten mellan både elever och lärare över stora geografiska avstånd och statsgränser.

■ Elevers privata elektroniska kommunikation ska vara skyddad för övervakning även om den sker över skolans system, av samma skäl som skolan inte ska ha rätt att öppna privata brev som förvaras i skolans skåp eller skolbänkar.

■ Det är viktigt att elevernas kunskaper om färdigheter i att använda olika dataprogram inte låser fast dem i lösningar som befäster och vidmakthåller oligopol och monopol på mjukvarumarknaden. Så mycket som möjligt av elevernas arbete sker därför i fri/öppen programvara. Proprietär programvara är helt utfasad från skolsystemet år 2020.

■ Samma offentlighetsprinciper kring betyg, omdömen och annan information om eleverna ska gälla i friskolor som i kommunala skolor.

Komplettera slöjd och hemkunskap med programmering, redan från skolans första år

Utnyttja modern informationsteknik för “korvstoppningsmoment” och iterativa övningar, så att lärartid kan användas till direkt interaktion med elever, och elevers lektionstid till att lära av varandra.

Varje barn ska få möjlighet att utvecklas optimalt utifrån sina egna förutsättningar.

En halv promille av de svenska skolornas budget ska anslås till att stödja kollaborativa kunskapspridande initiativ genom donationer, samt att dessa donationer tas från varje enskild skolas budget och att beslutet om vilka initiativ som ska stödjas tas lokalt.

Skolor ska premiera lärare som gör insatser i kollaborativa läromedelsprojekt.

Kritiskt tänkande en egen kurs i högstadium och gymnasium

Bostäder

- Bryt upp oligopolen i byggsektorn för att få ner byggkostnaderna
- Återinför subventioner (riktade och villkorade bidrag/skattesänkningar) för bostadsbyggande samtidigt som brukvärdesprincipen avskaffas. Bägge kraven bildar tillsammans en odelbar enhet.
- Se över lagstiftning och annat regelverk för att korta planeringsprocessen och underlätta ett flexibelt bostadsbyggande. Till exempel genom att kommuner avskaffar parkeringsnormen, att lagen om kommunernas bostadsansvar utvecklas och man börjar betrakta bostadsförsörjning som ett riksintresse länsstyrelserna/regionerna måste bevaka och väga mot andra satsningar.
- Kommuner tar ett ökat ansvar för framförhållning i markinköp och planering.
- Med förbättrad elektronisk kommunikation till dagens utflyttningsorter kan fler arbeta på orter där det idag finns överskott av bostäder, och färre behöver flytta till de orter där bostadsbristen är stor.
- Sluta ombilda hyresbeståndet till bostadsrätter och börja istället att förtäta bostäder i städerna.
- Skapa neutralitet mellan upplåtelseformerna.
- Motverka segregering genom att planera för andra upplåtelseformer när ny bebyggelse sprängs in i redan existerande, och genom att dela upp ny mark i mindre områden som tilldelas fler olika aktörer.

Den egna bostaden är intimt kopplad till privatlivet och den personliga integriteten. Det är därför viktigt att känna att man kan komma och gå som man vill, utan att låssystem registrerar in- och utpassage.

Det är också viktigt att varje bostad är utrustad med en väl fungerande internetuppkoppling.

Bostäder där flera lägenheter delar kök, som i studentkorridorer (men med egna kokvrår).

Marknadshyror

Sänk byggkostnaderna genom fritt entreprenörskap, öppnare gränser, egenbyggande.

Beskatta obebyggd mark

Utlokalisera riksdag och regering till orter med mycket lediga bostäder.

Om bruksvärdesystemet avskaffas införs samtidigt ett system för skatt på bostadshus där skatten kopplas direkt till försäljningspris + inflation, så att orättfärdiga värdeökningar av hus byggda med subventioner delvis äts upp av skatten.

det ska tillsättas ett bostadsdepartement.

göra det straffbart att ta ut ockerhyror.

marknadsföra och utveckla hyresgarantin.

tillsätts en parlamentarisk utredning om tillfälliga bostäder.

kommunerna ska prioritera handläggning av plan- och bygglovsärenden.

kommunerna ska erbjuda de som bygger hyresrätter tomträtter.

kommuner ska bedriva en transparent och förutsägbar markpolitik.

kommunerna ska sträva efter att olika aktörer kommer in på marknaden i syfte att öka konkurrensen genom att fördela marken i mindre delar och till fler aktörer.

kommunerna ska prova på tillfälliga bostäder.

Kultur

+ Vid kultur- idrotts- och andra arrangemang som bekostas med offentliga medel eller tar emot offentliga bidrag ska det vara tillåtet för allmänhet och bidragsgivare att spela in eller på annat sätt dokumentera arrangemanget och offentliggöra det med fria licenser, så att alla kan ta del av det, och förädla upplevelsen vidare.

+ Ideella organisationer ska för att ha rätt till offentligt stöd ansluta sig till grundläggande principer om respekt för mänskliga rättigheter och olika människors livsval.

Bibliotek

+ öppna upp informationen om bibliotekens inköspolicy och utgallringspolicy. Låt medborgarna veta hur biblioteken resonerar kring biblioteksutbudet. Låt bibliotekarierna resonera öppet kring varför de utformar sina riktlinjer som de gör, så att samma riktlinjer kan diskuteras.

+ Stärka låntagarnas integritet, genom ett krav på att information om lånehistorik raderas skyndsamt. Dock bör låntagare även erbjudas möjligheten att göra ett aktivt val att låta biblioteket spara och/eller öppna upp lånehistoriken, och exempelvis göra den tillgänglig för programmerade API:er och system för att användarna ska kunna hitta rekommenderade böcker. Biblioteken bör utifrån ovannämnda förutsättningar uppmuntras att skapa kontaktytor för biblioteksanvändare att hitta likasinnade, att diskutera sina boklån och att organisera bokcirkel utifrån sina bokintressen.

+ Öppna upp mjukvaran och standarderna i bibliotekens system. Att förlita sig på företag som Adobe, Apple och Microsoft i digitaliseringen av biblioteken är fel väg att gå. Om företag som samarbetar med biblioteken inte går med på att öppna upp mjukvaran och att använda öppna standarder bör biblioteken ta initiativen och byta partners eller utveckla

mjukvaran själva.

- + Flytta utlåningen av e-böcker från det stängda, företagsägda, DRM-infekterade och undermåliga Elib-systemet som används idag till en statlig biblioteksägd nedladdningstracker där alla böcker DRM-fritt och under öppna standarder kan tillgängliggöras till medborgare under den rådande upphovsrättslagstiftningen.
- + Skapa en kontaktyta mellan digital och ickedigital text på biblioteken. Utrusta så många bibliotek som möjligt med bokscannern och print-on-demand-maskiner där personer för självkostnadspris kan skapa e-böcker eller trycka e-böcker på bibliotek.
- + Biblioteken erbjuder en kontaktyta mellan upphovsmän och läsare för att upptäcka, skapa, efterfråga samt förmedla ny litteratur.
- + Möjligheten till fjärrlån ska omfatta samtliga böcker som fritt lånas ut på något bibliotek i Sverige.
- + Biblioteken ska utnyttja de möjligheter att bli ett nav för det litterära samtalet som uppkommer ifall biblioteken blir de enda fysiska platser där människor kan botanisera bland, bläddra i och känna lukten av många olika böcker.
- + Staten systematiserar biblioteksersättningen även för e-böcker, så att systemet fungerar på samma sätt som biblioteksersättningen för pappersböcker.
- + Den svenska modellen med biblioteksersättning och tillhörande kollektiva licenser ska drivas även på EU-nivå.
- + Sverige ska ha ett centralt digitalt bibliotek (gärna Kungliga Biblioteket (KB)) där e-böcker, musik och film kan lånas av svenska medborgare över Internet. I detta bibliotek ska alla svenska medborgare kunna ladda upp sina egna verk liksom andras. Biblioteksersättning ska utgå automatiskt för de utlånade verk där upphovsmannen (eller flera) är kända. Biblioteket ska säkerställa så att verken för alltid finns tillgängliga men annars endast tillhandahålla den grundläggande infrastrukturen och metadata om varje verk liksom statistik om utlåningen (läs: torrenttrackern och samtlig torrentfiler inklusive metadata om utlåningen) på ett sådant sätt så att andra privata tjänster (själva torrentsiten) kan använda bibliotekets resurser.
- + Biblioteksersättning utgår endast för de verk som inte innehåller DRM (skydd för tekniska åtgärder som förhindrar kopiering). I de fall där DRM används så ska biblioteket uppmana och underlätta för allmänheten att kringgå detta skydd. För att biblioteksersättning ska utgå så ska exemplaret också följa en öppen och fri standard och vara licensierad under Creative Commons eller likvärdig licens.
- + alla verk i katalogen ska vara fria från DRM
- + Biblioteken ges rätt att via transparenta avtal tillgängliggöra all digital media kostnadsfritt för allmänheten för all framtid.
- + Biblioteken ges rätt att fritt och utan kostnad distribuera allt digitalt media.
- + Biblioteken ges rätt att fritt och utan kostnad remixa allt digitalt media.
- + Riksarkivet och biblioteken ska ges i uppdrag att, tillsammans med andra relevanta aktörer, fritt tillgängliggöra i digital form, hela vårt fysiska kulturarv.
- + Sverige inrättar en ny biblioteksfond som bekostar digitalisering av förlagens backlist.
- + Biblioteken och riksarkivet ges skyldighet att utforma och genomföra en kontinuerlig urvalsprocess som syftar till att bevara och tillgängliggöra, för allmänheten, vårt digitala nationalarv, fritt och utan kostnad för allmänheten, för all framtid.

- Kultur som finansierats med allmänna medel ska få spelas in, hämtas, bearbetas och spridas fritt.
- Liksom bibliotekens pappersböcker inte behöver fästas vid runstenar ska bibliotekens elektroniska böcker inte fjättras av konstgjorda begränsningar för deras spridning, som förbud mot att låna ut samma bok flera gånger parallellt.
- Biblioteken hjälper medborgare att orientera sig bland fri kultur och information på internet, förses med "print on demand" för fritt material, och visar hur man själv kan publicera sina alster.
- Anonym tillgång till internet på bibliotek.
- Arkiv och kulturarv digitaliseras.

- Vid upphandlingar premierar verk släppta under fri licens.

Fritidsgårdar på nätet, dvs fritidsassistenter som möter ungdomar på internet.

Somliga kulturyttringar, ofta drivna av ungdomar, ringaktas, diskrimineras och ibland förföljs idag av myndigheter utan några sakliga grunder: Stockholms grafittiförbud, flipper räknas som hasardspel, trakasserier mot läktarkultur, mycket hårdare koll av knark på reaggie- än jazz-festivaler etc etc. Detta måste få ett slut, och den offentliga makten måste börja bedöma var kulturyttring efter dess kulturella och konstnärliga höjd och inte efter den etablerade kulturelitens fördomar om dess genre. Men detta måste formuleras på ett vettigt sätt!

Särskilda satsningar för att kultur ska nå ut till sjuka, handikappade och äldre som börjar tackla av, motiverade med kulturens förmåga att stärka och läka och hejda avtackling av kognitiva förmågor.

Säg upp avtal med STIM och använd bara cc-licencierad musik på fritidsgårdar, simhallar etc.

Piratpartiet menar att ett samhälle där kultur fritt får delas mellan människor för privat bruk gynnar hela samhället. Vi anser att det är bättre att uppmuntra kulturskapare att använda sig av de nya möjligheterna, än att gå upphovsrättsindustrin till mötes och tvinga kvar dem i ett föråldrat system. Det skulle inte bara gynna kulturskaparna, utan även kulturkonsumenterna som skulle få tillgång till ett betydligt bredare kulturellt utbud.

Mångfald

+ Ideella organisationer ska för att ha rätt till offentligt stöd ansluta sig till grundläggande principer om respekt för mänskliga rättigheter och olika människors livsval.

- Rätt för läkare och psykologer att ansöka om absolut tystnadsplikt så att även människor vars livsåskådning ligger utanför etablerade religiösa samfund kan få möjlighet till bikt- och själavårdslignande samtal.
- Stärkt asylrätt för personer som riskerar förföljelse för sin sexuella läggning.
- Avskaffa juridiskt kön
- Moderskapspresumption i fall där en kvinna som är gift med en kvinna föder barn, så att medmamman från början också blir juridisk förälder.
- En moderniserad lag om fastställande av könstillhörighet som inte ställer krav på den sökande att vara ogift, myndig, svensk medborgare och att ha blivit steriliserad,
- Lagen om hets mot folkgrupp justeras så att den ger skydd även åt transpersoner.
- Lagstiftningen mot diskriminering på arbetsplatser och utbildningar behöver också uppdateras för att inkludera sexuella minoriteter.
- Att de transpersoner som tvingats till sterilisering för att få könskorrigering kirurgi skall få möjlighet till skadestånd från staten.
- Aktivare svensk politik internationellt för att försvara HBT-personers rättigheter globalt.

Vi tror på tanken om tolerans för alla grupper och alla människors egna val av kultur, livsstil, sexuell läggning, religion, politisk övertygelse mm, så länge den inte går ut över toleransen mot andra människor och grupper. Alltså en tolerans som definierar sina egna gränser - tolerans mot allt annat än intolerans: (Du är pingstvän/hard core muslim - your choice! Du tycker homosexualitet är fel - your choice. Du har synpunkter på att jag blir förälskad i någon av samma kön - not your business! Precis som jag inte ska lägga mig i din religion. Du hånar mig för att jag flirtar med någon av samma kön - förbjudet! Närmare bestämt precis lika förbjudet som det är för mig att håna dig för din religion!) Vänder vi formuleringen bakfram knyter den dessutom nära till öppningsformuleringarna i det nya

principprogrammet: För att människor ska kunna vara toleranta mot andra måste de själva bemötas med tolerans!

Vad har detta perspektiv har att säga om integration och det mångkulturella samhället. Accepterar vi tanken att Sverige blir en mosaik, eller vill vi hålla fast vid tanken att det ska vara en smältdegel, där vi alla efter några generationer får ungefär samma kultur och referenser?

Alla generationer ska få vara med: Den unga generationen måste makthavare (och föräldrar) lyssna mycket mera på, och försöka förstå istf att förfasa sig över den digitala kulturen och dess alla möjligheter. Den äldre generationen måste få mer hjälp att hoppa på tåget (det är svårt att lära gamla hundar sitta ...) och hjälp att lära sig hur de ska kunna utnyttja de fantastiska möjligheter den nya tekniken öppnar: Det är skandal att den fantastiska utvecklingen av skärmar och läsplattor inte lett fram till ett användarvänligt sätt för teknikovana synskadade gamlingar att läsa böcker!

Hitta vägar ut från den generationsapartheid som karakteriserar det svenska samhället, och som märks så tydligt om man tittar på åldersfördelningen kring varje bord på en restaurang en fredagkväll. Alla generationer har unika erfarenheter och insikter, och ju mer vi kommunicerar (tvåvägskommunicerar) mellan generationerna, desto mer allsidigt blir de frågor vi diskuterar belyste, desto klokare blir vi. Kanske låta detta driva iväg mot synpunkter om att offentliga arbetsgivare ska sträva efter jämn åldersfördelning bland anställda för att kunna dra maximal nytta av alla generationers olika referensramar och erfarenheter, och låta dem möta och befrukta varandra?

Det är viktigt att vi inte låter den nya tekniken skapa djupa klyftor i samhället mellan de som vuxit upp med den och för dem som som den är en ny bekantskap. I dag står många äldre utanför stora delar av det politiska samtalet, för att de ännu inte gjort sig hemmastadda med den nya tekniken. Det innebär också att enkel kommunikation med myndigheter försvåras. Vi anser också att det är viktigt att den nya tekniken inte tillåts ersätta den personliga kontakten och omsorgen om gamla som är i behov av till exempel hemhjälp.
Att de transpersoner som tvingats till sterilisering för att få könskorrigering kirurgi skall få möjlighet till skadestånd från staten.

Piratpartiet anser att alla människor ska ha samma rättigheter och skyldigheter.

Lag och rätt ska inte göra skillnad på folk och folk.

Sexuell läggning och/eller könsidentitet och könsuttryck får aldrig vara en anledning till särbehandling och det är samhällets roll att se till att ge hbt-personer samma rättigheter och möjligheter som andra grupper i samhället.

Piratpartiet tror på mångfald och inkludering. Människor mår bra av att så många människor som möjligt med olika erfarenheter och tankar är med och bygger det samhälle vi alla lever i.

Vi vill också speciellt lyfta fram barn och ungdomars rätt till sin personliga integritet, då den ofta sätts i andra rummet.

Om man ansökt om uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige och inte fått besked i frågan inom ett år efter att ansökan kommit in till myndigheten så ska per automatik antingen ett uppehållstillstånd eller medborgarskap tillfalla personen som ansökt.

Ska tidsutsträckningen bara gälla det första beslutet av invandrarverket? Eller även ett eventuellt avgörande i migrationsdomstolen? Eller ett överklagande även till nästa nivå?

Eller ska man ha ytterligare tidsgränser för dessa? Kanske en modell 12+6+6 månader för migrationsverket, migrationsdomstolen respektive migrationsöverdomstolen?

De båda könen ska ha samma värde, rättigheter och skyldigheter.

vi säger nej till kvotering. Meriter och lämplighet ska styra olika tillsättningar, kön ska vara irrelevant.

I många länder i tredje världen har kvinnor än idag mycket begränsade juridiska rättigheter, vilket är upprörande. Vi jämställdister vill se en förändring på den punkten. Samtidigt får man inte glömma bort att män i tredje världen faktiskt också har sina specifika svårigheter och underlägen. Dessa måste också tas med i ekvationen vid arbete för ökad jämställdhet i tredje världen.

Människors fria vilja måste få avgöra deras livsval. En kvinna som väljer att leva som hemmafru, exempelvis, ska inte kritiseras för detta. Lika lite ska en kvinna som väljer att prioritera karriären framför barnen utsättas för kritik. På motsvarande sätt ska naturligtvis även män få välja sin livsstil.

en vision om en värld där man ser bortom könet och istället ser människan.

Lagstiftad diskriminering ska rättas till: - Barnbidraget tillfaller modern.- En nybliven moder blir ensam vårdnadshavare om hon är ogift.- Pojkar får omskäras- I Socialtjänstlagen (5 kap. 11 §) står det: Socialnämnden skall särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Misshandlade män ska tydligen inte få samma hjälp och stöd från samhället. - Grov kvinnofridskränkning. Det finns inget i lagtexten som heter grov manfridskränkning, utan endast grov fridskränkning.

Integritet

+ Samma regler för tillståndsgivning som gäller för fungerande övervakningskameror i det offentliga rummet också bör gälla för attrapper.

+ EUs datalagringsdirektiv ska upphävas. Om så icke sker ska det inte implementeras i Sverige.

+ IPRED ska upphävas och IPRED2 inte genomföras.

+ Vi motsätter oss ACTA-avtalet och anser att det varken ska ratificeras av EU eller av svenska riksdagen.

+ EUs forskningsmedel ska inte få användas för att utveckla nya tekniker för övervakning av medborgare. INDECT-projektet ska omedelbart avbrytas. (Måste kanske formuleras om för vara i annat program än EU-politiskt?)

+ SWIFT-data, passagerardata och annan medborgardata ska aldrig lämnas ut av EU till land utanför EU utan konkret brottsmisstanke, och då endast efter formell begäran grundad på misstanke om gärning som är straffbar inom EU. (Måste formuleras om för vara i annat program än EU-politiskt?)

■ Ingen avlyssning eller annan övervakning utan individuell prövning /av domstol /efter grundad misstanke mot den övervakade om grovt brott. All generell övervakning – som de som tillåts enligt FRA-lagen och datalagringsdirektivet – avskaffas.

■ Brevhemligheten utvidgas till en lagfäst rätt till kommunikationshemlighet oavsett medium. Samma principer ska gälla för övervakning av elektroniska miljöer som fysiska

miljöer, dvs samma regler ska gälla övervakning av elektronisk kommunikation som avlyssningsutrustning på caféer, telefonavlyssning och öppnande av privata brev.

- Alla politiska beslut föregås av en integritetskonsekvensanalys.
- Överskottsinformation från integritetskränkande övervakning ska inte få användas för att lagföra annat brott, vars allvarlighetsgrad inte skulle motiverat övervakningen.
- FRA-lagen avskaffas. FRAs spaning på kablar läggs ner utan att ersättas av andra övervakningssystem.
- Rätt till anonymitet i vardagen och i det politiska samtalet. I Sverige ska man inte behöva bära med sig identitetshandlingar, kunna resa anonymt med kollektivtrafik och delta anonymt i sådant som demonstrationer och diskussioner på nätet.
- Det ska vara möjligt att leva ett normalt liv och röra sig fritt utan att efterlämna elektroniska fotavtryck: System för betalning av varor, bussbiljetter, trängselskatter etc utformas så att det inte lämnas bestående elektroniska avtryck som kan användas för att i efterhand kartlägga en människas rörelser. Man ska normalt ha rätt att betala kontant, kunna resa kollektivt utan att ens resa registreras och kopplas till ens identitet, kunna låsa och låsa upp dörrar till bostäder och andra lokaler man hyr utan att det registreras vem som gått in eller ut när, osv.
- Säkerhetskontroller vid flygresor ska bara ske vid specifika hot och då vara proportionerliga. Avskaffa regelmässiga säkerhetskontroller vid både inrikes och utrikes flygresor.
- Övervakning med videokameror ska bara användas i särskilda undantagsfall, och har inget på skolor att göra.
- Låt inte elektronisk övervakning ersätta mänsklig närvaro och trygghet: Fler poliser och stöd till nattvandrare på utsatta platser istället för övervakningskameror. Nattpersonal istället för videokameror på äldreboenden. Osv.

Riv upp lagen om tvingande drogtestar på människor yngre än 15 år.

Ingen, oavsett ålder, ska kunna tvingas till ett drogtest utan skälig misstanke om brott, eller om personen är så påverkad att han kan vara en fara för sig själv eller omgivning och ett etxt är nödvändigt för att kunna ge rätt vård eller göra rätt insats.

All information som finns lagrad eller lagras hos stat och kommuner om en individ skall: kommuniceras till individen, motiveras varför informationen lagras, informera om vem/vilka som har/kommer att ha tillgång till informationen och varför, samt alla förändringar av lagrad information skall meddelas individen och vara spårbar.

Inför insynsfilter på offentliga datorer.

Stärk personuppgiftslagen till att omfatta identitetskontroller

Begränsa användningen av personnummer till att enbart få hanteras av myndigheter eller på myndigheters direkta uppdrag. Ingen ska exempelvis behöva uppge sitt personnummer för att få prenumerera på en tidning.

Begränsa möjligheten till utdrag ur brottsregistret, så att informationen i normalfallet bara kan visas på monitor inne på relevant myndighets kontor för den medborgare som begär det och aldrig kan fås ut för att visas för t.ex. potentiella arbetsgivare.

Säkerställ att datorer och elektroniska lagringsmedia har samma integritetsskydd som post- och teleförsändelse vid husrannsakan och alltså normalt inte får undersökas av polis.

Informationspolitik:

+ Nya EU-finansierade datasystem ska byggas som fri mjukvara/öppen källkod och baseras på öppna standarder.

- Allt innehav och spridande av information ska vara tillåtet, med undantag för sekretessbelagda personuppgifter, uppgifter som rör rikets säkerhet och dokumenterade sexuella övergrepp på barn.
- Låt grundlagsskyddet av journalistik gälla alla som ägnar sig åt journalistisk verksamhet, oavsett var, hur och hur ofta man publicerar.
- Fotografering ska vara tillåtet (utom i en enskild lokal där ägaren förbjudit det). Kränkningar av den fotograferades integritet motverkas genom reglering av hur tagna fotografier får användas.
- Offentlighetsprincipen skall stärkas.
- Meddelarskyddet ska stärkas, gälla alla medier och gälla oavsett arbetsgivare.
- Förstärk och modernisera tryck- och yttrandefrihetslagstiftning för att utöka skyddet för undersökande journalistik av amatörjournalister och sajter som publicerar läckta dokument.
- Förändra barnpornografilagen, så att polisen kan använda sina resurser till att jaga dem som begår och sprider filmer av verkliga övergrepp på barn istället för översättare av tecknade serier.
- Det offentliga ska ha ansvar för att ett fritt, öppet och anonymt internet med hög överföringshastighet finns tillgängligt över hela landet på samma sätt och på liknande villkor som elektricitet och rinnande vatten. Tillgång till sådant, och till nödvändig utrustning, ska räknas in i existensminimum, och t ex täckas av socialbidrag.
- Inloggningsfritt, avgiftsfritt och anonymt Wi-Fi överallt där det finns gatubelysning.
- Offentliga myndigheter och organ ska inte filtrera eller bidra till att filtrera internettillgången för vare sig personal, användare (som elever, patienter etc) eller allmänhet.
- Ny mjukvara som tas fram i offentliga och huvudsakligen offentligt finansierade verksamheter (som friskolor, privata vårdcentraler etc) ska i sin helhet vara baserad på öppen källkod. Proprietär programvara fasas ut så snabbt som möjligt med målet att all programvara i dessa verksamheter år 2020 ska vara i öppen källkod.
- Webbsidor och e-tjänster hos myndigheter, offentliga instanser och huvudsakligen offentligt finansierade verksamheter ska använda öppna och fria standarder och vara tillgänglig för alla medborgare utan krav på specifikt operativsystem, ordebearbetningsprogram eller webbläsare.
- All elektronisk kommunikation med myndigheter och offentlig/offentligtfinansierad service ska kunna ske med öppna och licensfria protokoll/filformat.
- Material framtaget eller inköpt med offentliga medel (såsom SVTs arkiv, lantmäteriets kartor, muséers och biblioteks samlingar etc) ska digitaliseras och släppas fritt för envar att inhämta, nyttja, distribuera och förädla.
- Information, statistik, rådata och liknande som samlas in i den offentliga sektorn och inte är integritetskänslig för enskilda ska vara tillgängligt för alla som önskar i format som gör det möjligt att sprida, analysera och återanvända.
- Upphovsrättskyddade verk som finansierats helt eller till betydande del med offentliga medel ska som grundregel släppas fria för användning, förädling och distribution. Detta skall även gälla databaser, dvs. de skall vara utan databasskydd.

Källskyddet och rätten att vara anonym måste kunna garanteras.

Budbärarimmunitet.

Ta bort anmälningsplikten vid inköp av TV-mottagare. Avskaffa anmälningsplikten för butiker som säljer TV-mottagare.

Dataprogram ska vara öppna och fria

En internetleverantör är bara att ses som en budbärare och ska inte vara ansvarig för innehållet i dennes kablar. Principen om 'mere conduit' ska gälla. Om internetleverantörerna blir på något sätt ansvariga för trafiken innebär det inte bara att de behöver kontrollera all trafik som färdas genom deras kablar, utan de tvingas även till att tolka huruvida viss information är laglig eller inte. Det är två orimliga uppgifter vi inte kan ge internetleverantörerna.

Vi vill med lag se till att nätet hålls öppet och neutralt. Vi vill att det juridiska ansvaret över internettrafik aldrig ska ligga på budbärarna, internetleverantörerna, utan att budbärrimmunitet ska gälla på internet.

Immateriellrätt

Allmänt

+ TRIPS-avtalet bör omförhandlas med användarrättigheter och informationsspridning som riktlinjer och upphöra att vara ett rekvisit för medlemskap i Världshandelsorganisationen.
+ EU ska inte föra in krav på immaterialrättsreglering eller telekomreglering i bilaterala och regionala avtal med andra länder – varken enligt miniminivåerna i TRIPS-avtalet, eller därutöver.
+ konkurrenslagstiftning avvägd per industrisektor på EU-nivå ska kunna användas för att motverka konkurrensskadligt beteende, till exempel till följd av immaterialrättsinnehav, på alla marknader. (Vad betyder detta?)

■ Immateriellrättsligt skydd (upphovsrätt, patent, designskydd, växtförädlingsrätt, varumärkesskydd) kränker den grundläggande principen om informationens och kunskapens frihet, och kan bara accepteras i de fall de har väldokumenterade positiva effekter som är så stora att de uppväger både de principiella problemen, och eventuella negativa praktiska effekter.

Inga patent, upphovsrätt etc på resultat av offentligt finansierad eller delfinansierad forskning och utveckling, materialinsamling etc.

Upphovsrätt

+ Sverige ska inom EU verka för att reformera upphovsrätten så att den uttrycker en balans mellan å ena sidan allmänhetens önskan om tillgänglighet och spridning av kultur, och å andra sidan allmänhetens önskan om nyskapande, påbyggnad och remix av kultur.
+ Flexibiliteten i upphovsrätten bör harmoniseras på europeisk nivå så att upphovsrättsindustrin inte kan använda skillnader mellan olika länder för att skrämmas och skapa problem för små, nya eller ideella aktörer.
+ Alla direktiv ska motarbetas som stärker upphovsrättsindustrins ställning på kulturskaparnas eller kulturanvändarnas bekostnad, inklusive sådana som stärker den ekonomiska upphovsrätten, skärper sanktioner mot överträdelser av denna eller innebär ökade möjligheter att använda övervakning i jakten på sådana överträdelser.

- Den ideella upphovsrätten ska värnas.
- Avkriminalisera all icke-kommersiell kopiering, framförande och spridning av kultur och information (med undantag för sekretessbelagda personuppgifter, uppgifter som rör rikets säkerhet och dokumenterade sexuella övergrepp på barn.)
- Begränsa omedelbart räckvidden hos de ekonomiska rättigheterna till att enbart omfatta nyttjanden som sker i förvärvssyfte. Att dela med sig av kopior, eller på annat sätt sprida eller använda annans verk, skall aldrig vara förbjudet så länge det sker på ideell basis utan vinstmotiv.
- Den kommersiella skyddstiden i upphovsrätten ska vara fem år för skönlitterära böcker och musik. För andra former av skapande kan något annorlunda tider vara motiverade.
- Det kommersiella skyddsomfånget ska regleras så att det som grundregel skall vara fritt att skapa nya verk som bygger på andra, så kallade bearbetningar. I den mån det kan vara motiverat att göra undantag från denna grundregel, som till exempel för direkta översättningar av böcker eller användandet av ny musik i kommersiella filmer, skall dessa undantag vara uttryckligen uppräknade i lagen.
- I väntan på resten av världen sänks omedelbart skyddstiden i upphovsrätten till det lägsta som de internationella konventionerna tillåter. (Upphovsrätten sänks då från att generellt vara livstid plus 70 år till att vara livstid plus 50 år. För inspelad musik och för fotografier gäller då fortsatt skyddstiden 50 år.)
- Alla verk som en gång varit lagliga att sprida, ska förbli lagliga att sprida. Detta innebär främst ett förbud mot retroaktiv förlängning av skyddstider.
- Bearbetningar som är så kraftiga att förändringarna i sig uppnår verkshöjd ska som huvudregel alltid ska vara tillåtna och inte omfattas av originalverkets ekonomiska upphovsrätt. Undantag från denna regel, som till exempel direkta översättningar av böcker eller användandet av ny musik i kommersiella filmer, ska vara uttryckligen uppräknade i upphovsrättslagen. Den ideella upphovsrätten måste då självfallet respekteras.
- Ta bort privatkopieringsersättningen i dess helhet.
- Produkter som innehåller DRM-teknik ska förses med tydliga varningstexter. Det får inte finnas några förbud mot att kringgå eller ta bort eller att skapa eller sälja mjukvara eller hårdvara som hjälper till att kringgå eller ta bort DRM-skydd, kopieringsskydd eller krypteringar.

Begränsa omedelbart straffansvaret för upphovsrättsintrång, så att endast den som själv begått det egentliga intrånget ska kunna åtalas och dömas för det.

Den som förmedlar tele- eller datatrafik åt andra får inte själv undersöka innehållet i trafiken, och ska därför inte heller hållas ansvarig för det.

Utreda schablonlicenser för verk som är äldre än några år. Reglerna för hur band får göra covers på andra artisters låtar kan tjäna som en förebild för hur en sådan automatisk licens skulle kunna utformas.

Vi vill att insamlingssällskap endast ska få samla in uppspelningsersättningar för artister där det föreligger ett kontraktuellt uppdrag att göra så, och aldrig för andra. (Det här är säkert vettigt, men måste kunna skrivas så det blir begripligare för den som inte är jätteinsatt)

Allt icke-kommersiellt inhämtande, nyttjande, förädlande och spridning av kultur skall uttryckligen uppmuntras.

Avtalsklausuler som avser att hindra tillåten spridning av information skall förklaras ogiltiga och utan rättsverkan.

Avskaffa privatkopieringsersättningen.

Övrig immaterialrätt utom upphovsrätt

- + EU tar initiativ för att säkerställa offentlig finansiering av läkemedelsutveckling så att medicinpatent och ett hårdhänt hävdande av dessa patent på tredje världens bekostnad inte ska vara nödvändiga för att nya mediciner ska utvecklas.
- + Vi ska verka för en europeisk lösning för att säkerställa att världens fattiga får tillgång till mediciner.
- + Mjukvarupatent ska inte införas i Europa. Det europeiska patentverket EPO ska inte bevilja dem i strid mot lagen.
- + Avskaffa självfinansieringen av det europeiska patentverket EPO, så de inte längre har ett direkt incitament att bevilja ansökningar.
- + Det ska inte vara möjligt att erhålla patent eller andra immateriella rättigheter eller av staten skyddade immateriella värden på resultat som kommer fram från EU-stödd forskning.

- Mjukvarupatent förbjuds.
- Medicinpatent avvecklas och de pengar de rika länderna därmed sparar på offentligt finansierade läkemedel används för bekosta en offentligt finansierad läkemedelsforskning- och utveckling prioriterad efter medicinska behov, där även fattigare länders behov beaktas.
- Inga patent på gener, DNA-sekvenser och annan information som utgör en naturlig del av en människa eller någon annan levande, biologisk varelse eller virus.
- Skärp kraven för uppfinningshöjd och användbarhet för att patent ska godtas.
- Varumärkesskyddet kan endast rättfärdigas där den tydligt fungerar som ett konsumentskydd. Den ska skydda konsumenten från att ovetandes luras att köpa förfälskningar, men ska aldrig kunna användas för att straffa en konsument när denne köper en kopia av en märkesskyddad vara, eller för att hindra eller bromsa yttrandefriheten i ickekommersiella sammanhang som konst, samhällsdebatt eller konsumentkritik.

Vi vill successivt avskaffa patentsystemet.

Patentverkets avgifter ska i större utsträckning än idag riktas mot att patentlitteraturen tillgängliggörs och att användandet av den populariseras.

Avskaffa egenfinansieringen av patentverket, som leder till att verket får mer pengar att röra sig med ju fler patent det beviljar. Istället ska myndigheten vara finansierad genom anslag.

Stärk begreppet ”sedvänja” kraftigt, så att patent inte kan hindra någon från att utöva en tidigare praktiserad metod.

Inför en regel om att ifall skyddsvärdet för ett patent är ringa (lätt kan kringgås) så ska patent inte beviljas.

Inför ett billigt och snabbt sätt att upphäva patent som ligger utanför det patenterbara området.

Utöka instrumentet med tvångslicensiering för att skapa bättre konkurrens.

Rättssäkerhet

+ att lagen om förverkande av hjälpmedel ska ses över så att polisen istället för att förverka hjälpmedlen, enbart får förverka den information på datorer och lagringsmedia som är förknippad till det begångna brottet.

- Rättsstatens grundläggande principer måste värnas och stärkas: Likhet inför lagen. Vid utredning ska åklagare och polis i lika grad undersöka och beakta sådant som talar för den misstänkte, som sådant som talar mot. Offentliga domstolsförhandlingar och domar. För en dom ska skuld vara visad bortom varje rimligt tvivel. Ingen ska betraktas eller behandlas som skyldig utan dom som vunnit laga kraft.
- Rätt till offentlig försvarare vid alla mål för brott där fängelse finns i straffskalan.
- Statens användning av makt och våld mot medborgarna måste grundas på skäliga misstankar om brott i de individuella fallen, vara proportionell och användas restriktivare än idag.
- En poliskår som är kontinuerligt närvarande med ögonkontakt där människor möts och behandlar även stökiga individer med respekt. Fler patrullerande poliser istället för kameraövervakning.
- Polisens möjligheter måste begränsas att terrorisera avvikande människor med hjälp av oproportionerliga maktmedel och svagt grundade misstankar om bagatellartade brott. Därför måste polisens befogenheter ses över, proportionalitetskraven mellan ingrepp och misstänkt brott skärpas och kraftiga insatser göras för att förändra attityder inom poliskåren. /Vidare bör knivförbudet avskaffas och bruk/innehav av mycket små mängder narkotika för eget bruk avkriminaliseras.
- Polisen ska inte få använda brottsprovokation.
- Stärk ställningen för den ekonomiskt svagare parten i juridiska tvister, så att ekonomiskt starkare parter har mindre chans att driva genom sin vilja med svagt juridiskt underlag bara för att de har större resurser för att klara av en komplicerad rättsprocess. Överväg begränsningar av den svagare partens ansvar för motpartens rättegångskostnader, och kriminalisering av obefogade stämningar.
- Polis och rättsväsende måste prioritera bättre mellan allvarliga och bagatellartade brott. Fokusera insatser på att jaga dem som langar knark åt elvaåringar, istf vuxna som missbrukar ibland. Jaga organiserad brottslighet istf kulturälskare som delar med sig sin favoritmusik!
- Den särskilda terroristlagstiftningen avskaffas. Den sätter rättssäkerheten ur spel, och riskerar att i sin förlängning kunna användas för att skrämja och förfölja immigranter och olikstänkande. Övriga befintliga lagar ger redan tillräckliga möjligheter att lagföra verkliga terrorister på ett rättsäkert sätt.
- Sverige måste bli restriktivare med långa häktstider och restriktioner under häktningen.
- En human kriminalvård som stimulerar, uppmuntrar och hjälper intagna till ett liv utan brottslighet efter straffet. Möjliggör och uppmuntra utbildning. Inga hinder för möjligheter att träffa anhöriga, få frisk luft och njuta av kultur som inte är nödvändiga av säkerhetsskäl eller för att förhindra fortsatt brottslighet från fängelset.

Ett reformerat nämndemannasystem: Nämndemännen återgår till att vara bisittare utan rösträtt. Nomineringssprocessen frikopplas från de politiska partierna och öppnas för övrig intresserad allmänhet på ett sätt liknande rekryteringen av valförrättare. Ersättning för förlorad arbetsförtjänst, och ett rimligt arvode för dem som likt studenter och egenföretagare inte kan uppvisa dokumenterad sådan.

Den som oskyldigt utsätts för tvångsåtgärder ska tillerkännas skälig ersättning för ekonomisk eller annan skada och för den kränkning åtgärden vållat. Hjälpt att hantera situationen ska ges även efter det att en misstanke avskrivits.

Inga så kallade grå- eller skamstraff får förekomma.

Ingen har straffrättsligt ansvar för en gärning som man inte hade för avsikt att utföra, om man inte agerat oaktsamt eller kunnat förutse följderna av sitt handlande.

Tankebrott ska inte förekomma i lagen.

Ingen misstänkt ska tvingas vittna mot sig själv eller tvingas svara på frågor under förhör.

Brist på kunskap om lagen är inte en ursäkt för lagbrott för enskilda och ska inte heller vara det för myndigheter eller dess anställda.

Polisen har börjat kräva betalt av dem som döms för brott, för blodprover som tagits under brottsutredningen. Detta är inte värdigt en rättsstat. Ingen ska behöva betala för en utredning mot sig själv. Riv upp lagen som tvingar misstänkta att betala för tvångsmedel som används mot dem själva.

Alla fängelsestraff ska vara tidsbegränsade och maxstraffet nominellt 60 år

Avkriminalisera hets mot folkgrupp, och använd istället lagrum mot förtal och olaga hot.

Man borde **se annorlunda på bestraffning av ungdomar**, placeringar i fosterhem och avvísningar till institutioner. En tidig förlust av kontakten med föräldrar, som resulterar i framtida anpassningsproblem till omgivning är olycklig. Som ung är det mycket viktigt att man får andra chanser och får möjligheten att göra misstag ibland, utan att direkt kastas in på institutioner.

Utbildning och sociala/psykologiska behandlingsprogram för kriminalvårdare för att förbättra deras attityd till de intagna.

Kriminalvården skall ändra vissa regler kring besöksförbud och regler vid besök.

Man bör arbeta för att intagna skall kunna ha en MP3 spelare som inte har finesser såsom möjligheter till telekommunikation. Brända CD- skivor, eller originella skall inte nekas. I regel bör varje institution ha en CD-spelare per intagen. Väntetiden för att få **saker skickade eller inlämnade från anhöriga** och vänner, (som kan vara veckor och månader) skall kortas ned.

Ökade tid för interner att visats utomhus. Särskilt viktigt om det finns restriktioner för rökning inomhus.

Utbildning är en nyckel till framgång i kampen mot den organiserade brottsligheten.

Med långa häktningstider och allt längre fängelsestraff, ska en intagen kunna läsa upp sina komvuxbetyg och kunna fortsätta genomgå sin högskoleutbildning, oavsett vad för händelser som inträffar

Försöksverksamhet med ett "Busnät", alltså ett stympat Internet för intagna med tillgång till åtminstone myndighetskontakter via Internet, fast olika mycket beroende på individuell bedömning (skydda brottsoffer, hindra fortsatt kriminalitet, allmänt "säkerhet" på anstalten).

Legalisera cannabis och sälj på systemet.

Avkriminalisera bruk och innehav av små mängder cannabis för eget bruk

Tolerans för cannabisbrukare.

Regeringen ska inte satsa miljoner på att jaga ungdomar.

Polisen ska inte drogkontrollera våra skolor.

Våra ungdomar har rätt till objektiv och relevant information om cannabis.

Människors liv ska inte behövas förstöras pga regeringens magkänsla om cannabisbrukares livsstil.

De som har hamnat i missbruk ska kunna söka vård riskfritt. Sverige måste forska mer om

marijuana!

Konstitution

- + Den svenska grundlagens ställning måste stärkas. Detta skulle till exempel kunna ske genom att ge rättsprövande instanser rätt att ogiltigförklara lagar de anser strida mot grundlagen, utöka lagrådets möjligheter att förkasta lagförslag, eller genom att införa en svensk konstitutionsdomstol. (årsm 2010)
- + Kraven på att Konungen alltid ska vara av den rena evangeliska läran, och att prinsar och prinsessor av det kungl. huset ska uppfödats i samma lära, ska tas bort ur successionsordningen.
- + 4% spärren till riksdag ersätts med en enmandatsspärr. Dvs, att spärren för att ett parti skall få ett mandat i riksdagen blir 1/349 av det totala röstantalet i Sverige.
- + Alla partier som erhållit mer än 0,3% av rösterna i föregående riksdagsval men inte nått upp till riksdagsspärren ska ha rätt till statligt partistöd i proportion till röstetalet.
- + Alla partier som tvingas bekosta sina valsedlar själva, ska få dessa automatiskt utdelade till vallokaler på samma sätt som riksdagspartierna.
- + Spärren för personval tas bort och att de kandidater som erhållit flest personröster tilldelas mandat.

- Grundlagsfäst åsiktsfrihet, yttrandefrihet, publiceringsfrihet (där tryck och internet jämställs), informationsfrihet, religionsfrihet, förenings- och församlingsfrihet. Rätt att uttrycka sin åsikt anonymt.
- Allmän och lika rösträtt i fria och hemliga val till de olika samhällsnivåernas högsta beslutande organ. Parlamentarism.
- Republik
- Beslutsfattande på alla nivåer (kommun, landsting, stat, EU, FN etc) präglad av tillgänglighet, öppenhet och transparens. Stärkt offentlighetsprincip och minskad användning av sekretess. Allas rätt att slå larm om missförhållanden utan efterforskningar och repressalier.

Frågan om valsysteem bör tänkas över. Det beslut vi tog om en 1/349-delsspärr kan behöva ses över formuleringsmässigt även om principen i sig ligger kvar, eftersom (a) tanken i så fall rimligen är att hela landet ska vara en valkrets och det i så fall borde skrivas in i beslutet och (b) om mandat fördelas med jämkade uddatalsmetoden i en enda valkrets kommer det att behövas mindre än 1/349 av rösterna för att få det sista mandatet. Det skulle exempelvis kunna formuleras något i stil med: "Hela landet utgör en valkrets, och mandatet fördelas proportionellt mot rösterna i denna."

Det behöver snickras ihop ett förslag om konstitutionsdomstol, det har man snudd på medlemsmötesuppdrag på! Två frågor som behöver avgöras: (a) Ska denna domstol vara en förändrad HD, eller en ny domstol vid sidan om HD? (b) Vem ska utse domarna i denna domstol? Val inom ett kollegium av domare? Regering? Riksdag? Eller ett tvådelat system där val av kollegium av domare ger riksdag/regering en short list de kan välja mellan?

Rådgivande eller beslutande folkomröstningar?

Riksdagsledamöters suveränitet som folkvalda beslutsfattare ska skyddas mot olika former av otillbörlig påverkan, av den typ som skedde inför omröstningen om FRA-lagen.

Mer bakgrundsinformation till kommunala handlingar som läggs ut på nätet.

Digital offentlighetsprincip där offentliga handlingar görs tillgängliga digitalt för invånarna, i lätt sökbar databas. Likaså offentliga register.

Minska partistöd och använd pengarna för att utveckla medborgardeltagande i demokratiskt samtal på internet. Inte bara informera utan kommunicera med medborgarna via nätet. Kanalen mellan valen. Medborgarinitiativ och rådslag.

Möjliggör namninsamlingar till kommunala folkomröstningar på kommunens hemsida.

KF-möten via webbTV.

Författningsdomstol har inte vetorätt, men kan besluta om folkomröstning om lagen ifall den bryter mot grundlagen eller förefaller möta stort folkligt motstånd.

Genom att förändra regeringsformen och införa allmänna val till fler delar av statsapparaten kan vi göra den offentliga förvaltningen demokratisk. Folkets prioriteringar bör vara tjänstemännens prioriteringar, och genom att korta transportsträckan från demokratiskt beslut till verkställighet säkras vi folkstyret. Till exempel skulle de kommunala skolledningarna som tillsätter rektorer kunna vara folkvalda. En församling nominerad av landstingen och vald av riksdagen skulle kunna tolka grundlagen och riva upp lagar som strider mot den. Med politiskt tillsatta åklagare kan vi försäkra oss om att de brott folket mest vill beivra, är de som rättsväsendet prioriterar.

Det vore naturligare att en Konstitutionsdomstol, fristående från Riksdagen, beslutade om nya lagar följer våra grundlagar.

Ny namngivning av platser och gator ska ske med ett deltagarkulturellt perspektiv för ögonen, så att namn först får officiell status när de fått faktisk allmän hävd

Rösträtt åt alla - från födseln

Sänk rösträttsåldern till 15 år så att den harmoniseras med straffmyndighet.

Digital infrastruktur

+ Vid framtida licensfördelningar för trådlösa nät ska det seriöst övervägas att införa en frekvensallmänning, där lokala nät får möjlighet att självorganisera sig.

+ I de övriga licensauktionerna ska verka för att användning på icke-interferensbas (utan att en eventuell nuvarande eller framtida licensinnehavares planerade verksamhet i frekvensbandet störs av användningen) tillåts.

+ EU behöver en unionstäckande lagstiftning om nätneutralitet som täcker både trådade och trådlösa internetoperatörer, och som motverkar att operatörernas användare låses till eller uppmontras att låsa till specifika tjänstetillhandahållare på online-marknaden.

+ Projekt för att skapa god digital infrastruktur i eftersatta regioner i EU ska inte begränsas eller försenas av regler om maximala nivåer för offentlig finansiering eller delfinansiering.

+ För att alla användare i unionen, i städer så väl som på landsbygden, ska få stabila, säkra och snabba uppkopplingar ska EU verka för att fiberkabel byggs ut till unionens alla regioner, inklusive landsbygden. (

+ EU ska arbeta för en bättre separering mellan de olika marknadsnivåerna i telekommunikationsbranschen, exempelvis: infrastruktur, tjänstetillhandahållande och online-tjänster.

- + E-handelsdirektivet och dess budbärrimmunitet förblir orört och helst stärks.
- + Roamingavgifter på internet och telefoni ska gradvis sänkas med syfte att på sikt helt avskaffas.
- + EU finansierar forskning samt tilldelar frekvenser för nya trådlösa teknologier som inte skapar infrastruktursmonopol genom licensiering av enskilda frekvenser för infrastruktursoperatörer.

Nätneutralitet.

Det offentliga ska ha ansvar för att ett fritt, öppet och anonymt internet med hög överföringshastighet finns tillgängligt över hela landet på samma sätt och på liknande villkor som elektricitet och rinnande vatten.

Inloggningsfritt, avgiftsfritt och anonymt Wi-Fi överallt där det finns gatubelysning. (Kanske för provocerande formulering. Kan man få det att låtatråkigare, så kan vi sedan vässa till formuleringen i programmet ...)

För att alla människor ska kunna utnyttja den moderna informationsteknikens möjligheter måste alla människor ha tillgång till en internetuppkoppling av god kvalitet. Samhället ska ta samma ansvar för att hushåll har tillgång till ett fritt, öppet och anonymt internet som för elektricitet och rinnande vatten.

Staten ska ta ansvar för att det finns en väl utbyggd, robust och fungerande digital infrastruktur, lika tillgänglig för alla aktörer som vill sälja eller förmedla tjänster över denna. Samhället ska därför tvinga fram en separation mellan nätägare och tjänsteoperatörer. Staten använder sitt ägande i Telia-Sonera för att återköpa de delar av koncernen som förvaltar infrastruktur, och ställa den under statens kontroll.

För att de privata intressena ska få utnyttja våra gemensamma resurser (radiofrekvenser, fiber, koppartråd etc.) vill vi tvinga dem att rätta sig efter vissa spelregler, lika för alla: 82) Tjänsterna får inte vara diskriminerande. Finns det kabel draget så ska tjänster erbjudas, oavsett geografi eller andra avgränsningar. Ett visst basutbud ska alltid finnas som minimum för att man ska få kalla det för bredband. 83) Tjänsterna får inte vara begränsade. Går det att köra 24 Mbit/s från telestation till kund ska inte hastigheten strypas artificiellt utan att det framgår mycket tydligt i reklam, avtal och prissättning. Datamängden får endast begränsas i undantagsfall, och då av tekniska skäl. Även här måste det framgå tydligt och reklamtext som "obegränsat bredband" får aldrig användas i de fall någon form av begränsning ändå finns. 84) Nätägare och tjänsteoperatörer får aldrig diskriminera olika typer av trafik på andra grunder än rent tekniska. De här villkoren kan sammanfattas med att tjänsterna helt enkelt ska erbjudas under rimliga och icke-diskriminerande villkor.

Piratpartiet ska aktivt verka för att lagstiftningsvägen höja status på tillgång till Internet med viss minimistandard som en samhällselig tjänst, att jämföra med vattentjänster eller annan lagstadgad servicet. Detta för att Piratpartiet anser tillgång till Internet vara en viktig demokratisk medborgerlig rättighet.

Tillgången till Internetanslutning av rimlig hastighet på åtminstone 1 Mb/s ner och 0,5 Mb/s upp måste anses vara en medborgerlig rättighet idag. Alltmer av det demokratiska samtalet, inhämtandet av information och nyheter tillika kontakter med myndigheter och beslutsfattare sker via internet. Därför bör Piratpartiet driva en linje där man, i syfte att säkerställa att så många medborgare som möjligt har tillgång till Internet, lagstiftningsvägen vill upphöja internetåtkomst till någon form av medborgerlig rättighet så långt som det praktiskt geografiskt är möjligt. Finland har nyligen upphöjt internetåtkomst på minst 1Mbit/s till en basservice motsvarande posten. I Sverige kan man jämföra med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, där det regleras kommunernas skyldighet att

tillhandahålla vatten och avlopp.

Eftersom vi anser att de möjligheter till kommunikation och informationsutbyte internet innebär är något av det största som hänt i modern historia vill vi att internet ska vara en plats där alla deltar med lika villkor. Vi vill inte att enskilda aktörer ska berövas bandbredd till förmån för andra. Inte heller ska enskilda aktörer godtyckligt blockeras av internetleverantören. Internetleverantörer ska vara skyldiga att erbjuda en internetuppkoppling som inte diskriminerar vissa delar av internet eller vissa protokoll för att utbyta information.

För att detta ska vara genomförbart krävs inte bara lagstiftning som hävdar den enskildes rätt mot internetleverantörer, utan också internetleverantörers frihet från ansvar.

Piratpartiet ska aktivt verka för att lagstiftningsvägen höja status på tillgång till Internet med viss minimistandard som en samhällelig tjänst, att jämföra med vattentjänster eller annan lagstadgad servicet. Detta för att Piratpartiet anser tillgång till Internet vara en viktig demokratisk medborgerlig rättighet. Tillgång till denna typ av internetanslutning och utrustning för att kunna nyttja den, bör även ingå som beräkningsgrund för existensminimum på samma sätt som tex tillgång till telefon, i de sammanhang där det är aktuellt.

Internet ska vara en plats där alla deltar med lika villkor. Vi vill inte att enskilda aktörer ska berövas bandbredd till förmån för andra. Inte heller ska enskilda aktörer godtyckligt blockeras av internetleverantören. Internetleverantörer ska vara skyldiga att erbjuda en internetuppkoppling som inte diskriminerar vissa delar av internet eller vissa protokoll för att utbyta information.

Lagstiftning som garanterar internetleverantörers frihet från ansvar. En internetleverantör är bara att ses som en budbärare och ska inte vara ansvarig för innehållet i dennes kablar. Principen om 'mere conduit' ska gälla. Om internetleverantörerna blir på något sätt ansvariga för trafiken innebär det inte bara att de behöver kontrollera all trafik som färdas genom deras kablar, utan de tvingas även till att tolka huruvida viss information är laglig eller inte. Det är två orimliga uppgifter vi inte kan ge internetleverantörerna.

Vi vill med lag se till att nätet hålls öppet och neutralt. Vi vill att det juridiska ansvaret över internettrafik aldrig ska ligga på budbärarna, internetleverantörerna, utan att budbärrimmunitet ska gälla på internet.

Utrikespolitik, bistånd, försvar

It-bistånd - t ex bygga upp en stabil och öppen infrastruktur som kan garantera fri och öppen kommunikation för alla och envar, där fokus läggs på av decentralisering, kunskap och självrannsakan.

Genom att i fredstid stödja telekombolag som satsar i utvecklingsländer kan man bygga bort flaskhalsar och skapa fler knutpunkter som gör nätets grundläggande struktur mer decentraliserad. Detta gör det också lättare för människor att använda olika typer av anonymiserande kommunikations-tunnlar,

Genom att uppmuntra stater, företag och enskilda att i största möjliga mån använda sig av öppen programvara slipper man att måla in sig i ett licensierat hörn.

Stödja utvecklingen av alternativa sociala medieprojekt, som till exempel communityprojektet Diaspora.

Stödja utvecklingen av projekt liknande FreedomBox. Projektet går ut på att ta fram en liten, inte större än en mobilladdare, och billig låda som innehåller en hemserver med funktioner för krypterad mejl och ljud- och bildkommunikation. Syftet är att erbjuda lätthanterad frihet i en liten ask, även för de som lever på en plats där makthavarna räds fri kommunikation medborgare emellan.

Stödja initiativ som OLPC (One Laptop Per Child). Det är ett projekt som syftar till att ge alla barn i utvecklingsländer en egen, enkel bärbar dator för att på så sätt bidra till deras utbildning.

Jag vill alltså att vi skall ha en politik där vi vill expandera EU till att inkludera Ukraina, Balkanländerna, Vitryssland, Ryssland, och kanske även Armenien, Georgien och Azerbadjan. För att detta skall fungera behöver vi slimlina EU, så att det blir en "lean and mean" handelsunion, inget annat. En klar konfederalistisk riktning. Jag vill också ha ett EU-light (ESS?) som expanderar till de länder kring Medelhavet som inte är med i EU för att gynna ekonomisk utveckling i vårt närområde.

Sverige skall återupprätta och stärka den svenska neutraliteten och alliansfriheten. Den gamla doktrinen "alliansfrihet i fred syftande till neutralitet i krig" bör gälla även i framtiden. Målet skall vara att ett framtida Sveriges integritet som neutral stat är ohotad. Denna neutralitet skall borga för att Sverige även i framtiden kan agera internationellt för öppenhet, demokrati och beslut tagna på humanitära, rationella och kunskapsbaserade grunder.

Sverige bör verka i fredsbevarande och i vissa fall fredsframtvängande insatser för att hjälpa människor i kris- och krigssituationer, men inte för att underlätta för militära allianser att upprätthålla en global dominans genom militär aggression. Exempel på lämpliga insatser är rena FN-uppdrag, som har ett starkt stöd hos det internationella samfundet, och om vilka beslut tagits i demokratiska och transparenta processer. I frågor om det militära och säkerhetspolitiska samarbetet inom EU bör Sverige agera på ett sätt som inte försvagar vår integritet som alliansfri stat.

Stödet till svensk försvarsindustri bör ske med det tydliga syftet att upprätthålla vår neutralitet och alliansfrihet genom en säkerställd inhemsk materielförsörjning. Exporten av militär materiel bör ske mycket restriktivt på en alliansfri grund, och bruket av exporten som säkerhetspolitiskt maktmedel bör minimeras. All export skall dokumenteras och motiveras i öppna handlingar tillgängliga för allmänheten.

Svensk underrättelseverksamhet, säkerhetspolitik och diplomati skall följa folkviljan och ha alliansfriheten som ledord. Inofficiella överenskommelser och samarbeten utan transparens som svårligen kan påverkas på demokratisk väg skall undvikas i största möjliga mån.

Återinför värnplikten snarast! Och då för alla medborgare, vilket gör svenskarna till ett mer krismedvetet folk. Plus att det ger en social samhörighet för en allt mer polariserad befolkning. En värnpliktsarmé är en säkerhetsventil när allt annat gått åt helvete - en värnpliktsarmé är nämligen hart när omöjlig att vända mot den egna befolkningen

Ekonomi

Privata monopol ska bekämpas.

Skatteväxling till skatt på land och naturresurser istf arbete och avkastning.

Målet ska inte vara BNP utan bättre liv, så att välstånd lika gärna kan tas ut i fritid, kunskap och ledighet som i prylar.

En smartare, mer decentraliserad samhällsplanering minskar behovet av jobb och tiden för förflyttningar.

inte mäta samhällets framgång i omsättning av varor och tjänster utan piratpartiet måste mäta framgång i t.ex. minskad stress, ökad kunskap och tillgänglighet till kulturella aktiviteter på internet eller i samhället.

arbetstiden måste sänkas, vi måste få mer fri tid som vi kan använda för att inhämta kunskap, vi måste få mer fri tid som vi kan använda åt ett politiskt engagemang och på så sätt stärka demokratin.

Piratpartiets politik om det fria kunskapssamhället går i linje med att maskiner, teknik, datorer och kunskap, inkomst av kapital, ska komma alla till del och arbeta åt oss medborgare. För att detta ska bli möjligt ska iskattesubventioneringen innefatta allt mänskligt arbete som bidrar till kunskapssamhället.

Extrem förenkling av LAS. Framtiden bygger på en flexibel arbetsmarknad där man snabbt måste kunna anställa/avskeda folk vid behov och efter resultat. Detta sker redan idag men via bemanningsföretag. Vi slipper dessa utnyttjande verksamheter då.

Detta vägs upp med någon form att grundtrygghet (medborgarlön, basinkomst eller liknande. Detta gör att man inte behöver förlita sig på LAS och trygga anställningsregler. Stressen för den enskilde minskar och makten ligger inte hos arbetsgivare. Här kan man även slå ihop alla system frösäkringskassa, socialbidrag, studiestöd, a-kassa osv.

Detta gör att arbetsgivare måste "locka" till sig arbetskraft med goda villkor istället. Och med framväxt av nya företagsformer så kan vi kanske se en demokratisering av arbetsplatser. Där vinster går till de anställda och produktivitet tas ut i högre lön, kortare arbetsdag.

Inkomstskatten måste bort. Dels för att det är dumt att beskatta arbete och självförsörjande och dels för att arbetsmarknaden blir mer internationell. Med nya valutor, mikrobetalningar m.m. så krävs ett sjukt stort och byråkratiskt system för att kontrollera detta. Det är bättre att beskatta reella värden som mark, naturresurser, ägande, utsläpp, konsumtion.

Penningreform. Helt avgörande för att komma tillrätta med "tillväxtproblematiken". Vi måste frigöra oss från banker. De har inte längre någon självklar funktion i samhället.

Utöka möjligheterna till att arbeta deltid. Om man till exempel sänkte arbetsgivaravgiften skulle företag kunna anställa många människor på deltid istället för några få på heltid. Det skulle både skapa utrymme för mer fritid och fungera som ett sätt att minska arbetslösheten.

Stoppa spekulatören i bostäder. Bottenlån till max 75% av marknadsvärdet på en bostad/kapitalvara. Vill man låna mera så blir det topplån. Alla lån skall betalas av. Krav på högst 50 års amorteringstid på bottenlån och 25 års amortering på topplån för bostäder och konsumtionsvaror. Dvs inga amorteringsfria lån längre.

Säkrare betalsystem med bättre kapitaliserade banker: Bankerna måste betala sina egna kapitalförluster. Inför ett kreditförlust-konto dit bankerna måste avsätta hälften av sina vinster tills det motsvarar halva egna kapitalet – pengar från kontot får endast tas ut de år banken går med förlust.

Gynna långsiktigt sparade framför lån till konsumtion: En årslön på banken. Öka skatteavdraget så att man får dra av ett kvarts basbelopp i kapitalinkomster i deklarationen så man kan spara ihop till en insats då man köper bostad/bil etc. Med ränta på 5% så motsvarar det ett sparkapital på lite över 200 000 kr.

Stoppa SMS-lån med hög ränta. Sätt ett absolut tak på effektiva räntan man får ta ut – så folk uppmuntras att spara och inte låna småbelopp med hög ränta för konsumtion.

Socialförsäkringar, socialbidrag, medborgarlön

Tillgång till denna typ av internetanslutning (minimnivå) och utrustning för att kunna nyttja den, bör även ingå som beräkningsgrund för existensminimum på samma sätt som tex tillgång till telefon, i de sammanhang där det är aktuellt

Forskning

+ Resultatet av all forskning som helt eller delvis finansieras med offentliga medel ska publiceras med open access.

+ Införandet av en nationell policy om open access, i vilken Sveriges forskare och forskarinstitutioner rekommenderas gå över till att publicera samtliga vetenskapliga artiklar under en open access-licens som gör artikeln gratis tillgänglig över internet för alla som vill läsa den.

+ Statlig subventionering av forskares publicering hos open access-förlag, för att minska kostnaderna för forskare och forskarinstitutioner under en övergångsfas.

+ Alla vetenskapliga artiklar som är resultat av statligt finansierad forskning ska släppas under en open access-licens som gör artikeln gratis tillgänglig över internet för alla som vill läsa den.

■ All offentligt finansierad forskning ska publiceras så att den är tillgänglig för alla intresserade via internet. (open access).

■ All offentligt finansierad forskning ska också regelbundet redovisa sina resultat på ett sätt och med ett språk som är begripligt även för människor utanför det smala ämnesområdet.

■ Forskning är viktigt både för att kunskap har ett egenvärde, och för att den kan göra nytta. Hälften av statens resurser till forskning ska därför gå till sådan forskning (inom exempelvis humaniora och grundläggande samhälls- och naturvetenskaper) vars enda syfte är att göra oss klokare, medan hälften ska gå till sådan forskning (såsom medicin, teknologi och

ekonomi) som på sikt kan tänkas ge praktisk nytta.

- Resurser till forskning fördelas i transparenta, genomskinliga system, där olika forskare ska konkurrera på lika villkor efter i förväg fastslagna kriterier, och det i efterhand ska vara lätt att se på vilka grunder besluten fattats.
- Garantera anonymitet och integritet för dem som ställer upp som forskningsobjekt. Prover från biobanker ska inte få lämnas ut till rättsväsendet. Löften om anonymitet för forskningsobjekt ska väga högre än offentlighetsprincipen. Kriminalisera försök att identifiera personerna bakom anonymiserat material i biobanker, forskningsregister etc. PKU-registret ska bara användas för den forskning givare gett samtycke till.
- Resultatet av offentligt finansierad forskning ska vara fri för alla att användas och nyttiggöras, och får inte låsas in bakom patent eller andra immaterialrättsliga barriärer.
- Staten tar ansvar för att kunskapsläget i viktiga forskningsområden, och vetenskapliga frågor som berör olika samhällliga/etiska frågor regelbundet sammanfattas på för lekman begripligt språk utan att ge avkall på vetenskaplig stringens och nyanser.

Energi

- + på lång sikt ska verka för ett mer hållbart utnyttjande av energi och resurser.
- + på både nationell och EU-nivå, ska jobba för omställning till hållbar energiproduktion.
- + på kort sikt verkar för att fossila bränslen ska fasas ut under kontrollerade former och ersättas med andra energikällor för att garantera tillgången på den energi samhället behöver.
- + ökad forskning på miljövänliga och säkra energiformer för att garantera fortsatt tillräcklig tillgång till energi även i framtiden.
- + Sverige inte ska ha förbud mot forskning

- + vi i Sverige alltid ska ha tillräcklig elproduktion för att säkert klara elbehovet för våra kalla vintrar
- + ett väl utbyggt elnät så att alla kan få den el de behöver
- + allas rätt att få el indragen i sitt permanentboende

- + elproduktionen byggs ut i de delar av landet där det finns underskott av el
- + infrastrukturen ska byggas ut och moderniseras för en fungerande distribution av el i takt med förändring av förutsättningar (tex i samband med att nya kraftkällor byggs och gamla tas ur bruk) samt nya krav (tex i form av minutdebitering för att vindkraft ska kunna utnyttjas mer effektivt).
- + för att elpriser ska hållas låga för befolkningens bästa året om, verkar för att ägardirektivet till det 100% statligt ägda företaget Vattenfall ändras, så att det framgår att Vattenfall hellre bör se till att hålla låga och stabila elpriser för befolkningen, än att försöka få enorma vinster.

- + nettodebitering av el på månadsbasis

- + all elproduktion i högsta möjliga mån ska ha en teknikneutral lagstiftning gällande t.ex. säkerhet, försäkringar, miljöpåverkan, omhändertagande av avfall, utsläpp, avveckling och skatter.

- + framtidens energinät behöver byggas på öppna infrastrukturer med transparens, öppna standarder och privatpersoners rätt att bestämma över sin konsumtion och privata data om denna konsumtion i centrum.

- + anonymitet och kontroll över personlig data inte ska tillåtas bli en lite dyrare produkt än

icke-anonymitet och förlorad kontroll över privat data på framtidens elmarknad.

+ ta ställning mot varje form av artificiellt skapad eller upprätthållen energibrist eller artificiellt uppblåsta energipriser

Konsumentpolitik

Konsumentbegränsande tekniska system, konsumentbegränsande åtgärder och oskäligen immaterialrättsliga avtalsvillkor ska förbjudas.

I den mån produkter med tekniska hinder kommit till Sverige, till exempel genom privatinförsel, ska det som regel uttryckligen vara lagligt att gå runt hindren med tekniska eller andra hjälpmedel.

Idag behandlas allt fler produkter som licensierade tjänster. Detta har lett till att företag idag genom avtalsvillkor och tekniska system inskränker konsumentens rättigheter. Därför ser vi det som nödvändigt att utöka konsumentskyddet. I vanliga fall har varor och tjänster olika former av konsumentskydd som saknas för ”licensiering av användning”.

Det ska inte vara tillåtet att sälja licenser på ett sätt som kringgår lagen om konsumentskydd. Om det utöver detta finns skäl att upplåta en produkt genom avtal om licensiering, ska det redovisas tydligt och ett korrekt licensavtal ska upprättas innan betalning av licensen genomförs. Denna typ av upplåtelse ska inte få kallas ”köp”.

Lagen ska uttryckligen säga att avtal som visas på skärmen vid mjukvaruinstallation eller som påstås träda i kraft när man bryter förpackningen inte äger laga kraft.

Inför en allmängiltig definition av begreppen ”bredband” och ”internet” som garanterar konsumenterna en rimlig uppsättning tjänster och hastigheter. Ge Konsumentverket direktiv och möjlighet att agera mot operatörer som försöker sälja en tjänst av sämre kvalitet, men ändå kallar det bredband eller internet.

Företag får inte skapa tekniska system som förhindrar en konsument att använda licensierat material på ett sätt som är lagligt.

Man ska ha rätten att byta format på digitalt media.

Man ska ha rätt att ta säkerhetskopia på digital media.

Man ska ha rätt att till självkostnadspris ersätta digital media som gått förlorat och företagen ska tillhandahålla den.

Det ska vara förbjudet att knyta digital media till fysiska system (tex operativsystem till hårdvara)

Man ska ha rätt att utnyttja digital media på alla olika system som kan nyttja det inom ett hushåll.

Man ska som privatperson ha rätt att överföra en licens till annan privatperson och licensgivaren måste behandla denna person som en själv vad gäller licensen. (Det ska gå att sälja gammal musik, film, program osv)

Det bästa konsumentskyddet vore att hitta politiska medel för att motverka och avskaffa “planerat åldrande”, där produkter medvetet tillverkas för att gå sönder snabbare så att vi måste handla nytt.

Att “datorprogram” i upphovsrättslagen är kringgårdade med fler restriktioner än “litterära verk” beror inte på att de är tekniskt mer komplicerade, utan på att produktionen av datorprogram fram till 1980-talet (ungefär) enbart vände sig till företagsmarknaden, inte till privatpersoner (konsumenter) på en massmarknad. Datorprogram “publicerades” inte för att säljas över disk; de “licensierades” till köpare som annars inte hade fått göra en enda kopia att använda (friheten att kopiera för enskilt bruk har aldrig gällt opublicerade verk). De regler vi ser tillämpas för datorprogram är alltså i princip samma som de som gäller för opublicerade manuskript – ingen kopiering för privat bruk, inga citat. Sedan har man karvat ut enstaka undantag så att det skall vara tillåtet att framställa säkerhetskopior, men fortfarande krävs att man är lika rädd om dessa säkerhetskopior som om det bara funnes tio dyrbara, licensierade exemplar av programmet i hela världen – trots att försäljningen ligger närmare tio miljoner exemplar.

Vi anser också att konsumentlagstiftningen bör förändras så att det inte ska vara möjligt att sälja nätaccess som "Internet-anslutning", om det som levereras är begränsat, spärrat eller manipulerat på de sätt som beskrivs i ovan.

Rymdpolitik

- + svenska staten ska tillkännage att rymdforskning är en viktig del av svensk forskning och teknik, och att därför arbeta fram en sammanhållen rymdpolitik.
- + en stor utökning av Rymdstyrelsens budget, för att möjliggöra uppfyllandet av de uppdrag de får av European Space Agency och svenska staten.
- + en stor utökning av European Space Agencys budget genom EU, för att möjliggöra en mer effektiv och en bredare utforskning av rymden.
- + all rymdforskning som finansierats av Sverige och / eller av EU ska göras tillgängligt för alla gratis och enkelt genom internet.
- + ett europeiskt rymdprogram som fortsätter att forska om solsystemet, galaxen och universum på distans, samtidigt som det satsar på att bygga en permanent månbas för att därifrån utforska solsystemet med både sonder och människor, inklusive en bemannad resa till Mars och en sondutforskning av himlakroppar med potentiellt liv i vårt solsystem.
- + utvecklingen av ett svenskt centrum för planetär forskning, som möjliggör en bred astronomisk forskning från Sverige, inklusive forskningen av planeter, exoplaneter, utvecklandet av ny teknik samt deltagande i de internationella projekt som idag är bortom vår kapacitet.
- + utökad budget till organisationer och program med mål att analysera riskerna för asteroid- och kometnedslag och forska om hur dessa kan förhindras.
- + EU ska ha ett helomfattande forskningsprogram som syftar till att forska mer på rymden, långdistanstransporter i rymden och bosättning i rymden.

- + arbeta för att rymdforskningen och andra rymdprojekt redovisas så bra och offentligt som möjligt.

- + utvecklingen av giftfria rymdbränslen, både för miljöns och för ekonomins skull.

+ Primärt ska denna rymdpolitik finansieras genom en sänkning av jordbrukssubventionerna.

se rymdturismen som en potentiellt viktig del av Sveriges framtida turismnäring.

utveckla Sverige inför den potentiella rymdturismen.

Sverige antar en nationell strategi i syfte att stimulera utvecklandet av rymdturismindustrin i Sverige, genom att samordna forskning, infrastruktur, arbetsmarknad, näringsliv och regionala satsningar på turism, samt för att fortlöpande utvärdera vilka nödvändiga statliga resurser som krävs.

Diverse

+ organisationer som bedriver välgörenhet kan ansöka om statligt stöd för att använda till välgörenhetsarbete, under förutsättning att det redovisas vad pengarna används till och att välgörenhetsorganisationen bidrar till att upprätthålla och stärka de grundläggande värderingar som samhället vilar på.

+ SST ska läggas ner.

+ Lag om stöd till trossamfund (SFS 1999:932) avskaffas.

+ Förordning om statsbidrag till trossamfund (SFS: 1999:974) avskaffas.

+ att på EU-nivå avveckla modellen med sommar- och vintertid och istället följa normaltidsåret om

+ Piratpartiet skall verka för att de resandes integritet värnas, speciellt vad gäller biljettsystem och övervakningskameror. (vår 2011)

Ingen kameraövervakning i kollektivtrafiken.

Ingen registrering av enskildas resor, exempelvis via elektroniska biljetter

det ska gå att resa kollektivt utan att identifiera sig.

Kollektivtrafik och trängselavgifter/vägavgifter utan ID-tvång och betalsystem som kan spåra individuella resandes förflyttningar.

Förbättrad belysning på gator, parker mm för att förbättra trygghet utan att nagga integritet i kanten.

Miljö: Ersätt papper med elektronisk lagring och kommunikation.

Miljö: Minskat resande med hemjobb och telekonferenser.

Piratpartiet bör verka för att EU:s snusförbud upphävs, och bör motverka försök från offentliga institutioner att ytterligare inskränka var tobak får säljas eller hur det skall smaka.